

SPRAWOZDANIE ZA 2014 ROK

Z REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY W SIERAKOWICACH NA LATA 2012 – 2014

„Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2012-2014” został przyjęty Uchwałą Nr. XVIII/210/12 Rady Gminy Sierakowice w dniu 8 maja 2012r.

Głównym celem gminnego programu jest wspieranie rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym i przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, poprzez kompleksowe i zaplanowane działania wielu instytucji, skoncentrowane na przywróceniu w rodzinie prawidłowego funkcjonowania i optymalnych warunków dla rozwoju dzieci. W tym celu w programie zawarty jest szereg szczegółowych działań, które mają umożliwić osiągnięcie założonego celu. Należą do nich: diagnozowanie środowisk rodzinnych oraz planowanie i organizowanie działań wspierających, zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny oraz zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących, poprzez objęcie rodzin dysfunkcyjnych zintegrowaną, profesjonalną pomocą.

Adresatami gminnego programu są rodziny niepełne, wielodzietne, zagrożone problemami wychowawczymi, borykające się z długotrwałą chorobą lub niepełnosprawnością członków rodziny oraz doświadczające kryzysów związanych z konfliktami, uzależnieniami, przemocą, bezrobociem i ubóstwem.

Gminny Program Wspierania Rodziny prowadzony jest w oparciu o szczegółową diagnozę skali problemów, z którymi borykają się rodziny mieszkające na terenie naszej gminy. W roku 2014 był realizowany na wielu płaszczyznach. Wsparcie uzyskały wszystkie rodziny w których zdiagnozowano problemy opiekuńczo – wychowawcze. Część z tych rodzin kierowana była do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej przez pedagogów, kuratorów oraz takie, w których członkowie samodzielnie poszukiwali pomocy w rozwiązaniu doświadczanych trudności. Dużą część rodzin stanowiły te, z którymi nawiązano współpracę we wcześniejszych latach i była ona kontynuowana.

Jak wynika z danych, wśród rodzin objętych pomocą społeczną ok. 20 % charakteryzuje się niewydolnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego. Trudności w sferze wychowawczej które przejawiają rodziny rzadko występują samodzielnie, najczęściej są one skorelowane z dodatkowymi problemami takimi, jak ubóstwo, ściśle z nim związane bezrobocie, oraz niepełnosprawność lub długotrwała choroba jednego z członków rodziny. Pewien odsetek stanowią rodziny, w których niewydolność wychowawcza wynika z występujących w nich przemy i alkoholizmu. Marginalnym zjawiskiem w w/w rodzinach są sytuacje kryzysowe, potrzeba ochrony macierzyństwa i trudności po zwolnieniu z zakładu.

Zakres diagnozy	Liczba rodzin
Rodziny bezradne w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	132*
w tym:	46
Rodziny niepełne	79
Rodziny wielodzietne	
Dodatkowe problemy w rodzinie:	
ubóstwo	75
bezrobocie	39
niepełnosprawność	37

Długotrwała choroba	26
Alkoholizm	11
Przemoc	8
Sytuacja kryzysowa	3
Potrzeba ochrony macierzyństwa	2
Trudności po zwolnieniu z zakładu karnego	1
Czas pozostawania pod opieką GOPS	
Rozpoczynający współpracę w 2014 roku	8
Rozpoczynający współpracę w 2012 i 2013 roku	21
Rozpoczynający współpracę w 2011 roku i w latach wcześniejszych	103

*125 rodzin korzystających ze świadczeń + 2 rodziny objęte pomocą wyłącznie w formie asystentury + 5 rodzin z którymi prowadzono wyłącznie pracę socjalną = 132 rodziny

Rodziny, w których zdiagnozowano niewydolność opiekuńczo-wychowawczą zostały objęte specjalistyczną pomocą przez Zespół Poradnictwa Specjalistycznego i do Spraw Asysty Rodzinnej. Rodzinom tym w 2014 r. udzielane były konsultacje charakteryzujące się krótkoterminowością oddziaływań (1-2 spotkania, na których klient uzyskuje informacje, gdzie może zwrócić się po pomoc specjalistyczną, adekwatną do problemu z którym przychodzi, np. psychiatra, radca prawny). Kolejną formą pracy indywidualnej było poradnictwo, diagnoza psychologiczna, pedagogiczna i problemowa, a także terapia indywidualna - długoterminowa praca z klientem, której celem jest wprowadzenie konstruktywnych zmian w jego życiu i życiu jego rodziny. Interwencje kryzysowe były skoncentrowane na udzieleniu doraźnego wsparcia osobom w kryzysie i skierowaniu do skorzystania z długoterminowej pomocy indywidualnej.

Ponadto członkowie rodzin niewydolnych opiekuńczo-wychowawczo uczestniczyli - w Grupie wsparcia dla ofiar przemocy i osób współzależnionych która była źródłem wsparcia i pogłębionej pracy nad sobą,

- w Szkole dla Rodziców gdzie podczas warsztatów uczestnicy pogłębiali swoją wiedzę dotyczącą skutecznych metod wychowawczych oraz podnosili własne kwalifikacje w zakresie wychowywania dzieci,

- w Grupie wsparcia dla osób bezrobotnych gdzie uczestnicy mieli możliwość zwiększenia motywacji do działania i konstruktywnego spojrzenia na własne możliwości. W czasie spotkań mogły dzielić się własnymi doświadczeniami z zakresu poszukiwania pracy oraz korzystać z doświadczenia pozostałych uczestniczek.

Dodatkowym wsparciem kobiet borykających się jednocześnie z problemem bezrobocia była realizacja w partnerstwie z KUL w Wieżycy projektu pt. „Uniwersytet Ludowy dla zmiany – przystanek Sierakowice”. 5 kobiet z problemami opiekuńczo wychowawczymi wzięła udział w tym projekcie. Uczestniczki projektu korzystały z oferowanych szkoleń w formie warsztatów, indywidualnego doradztwa zawodowego, coachingu, kursów zawodowych zgodnie z zainteresowaniem. m.in., gastronomiczny (kucharz I i II stopnia), fryzjer damsko-męski, sprzedawca – kasjer fakturzysta z obsługą kas fiskalnych i komputera. Uczestniczki projektu odbyły także zajęcia z wizażystką w celu nabycia wiedzy dotyczącej autoprezentacji na rozmowie z przyszłym pracodawcą. Brały też udział w warsztatach integracyjnych, zajęciach z komunikacji interpersonalnej i sztuki skutecznego porozumiewania się. Odbyły trening zachowań asertywnych, nauczyły Panie jak planować budżet domowy oraz jak wyznaczać cele życiowe. Nieocenionym elementem projektu było to, że kobiety uczestniczące w projekcie wraz z dziećmi wzięły udział w warsztatach kompetencji rodzicielskich.

W wspieraniu rodziny będącej w kryzysie zaangażowani byli również wolontariusze działający przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej. Obszar podjętych w 2014 r. działań przez wolontariuszy był bardzo szeroki. Tradycją stało się organizowanie przez wolontariuszy wystawek odzieży używanej pt. „Odzież dla potrzebujących”. Podczas pierwszej wystawki skorzystało z takiej formy pomocy 72 rodzin a drugiej 62. Innym działaniem na rzecz rodziny objętej pomocą społeczną przez tutejszy Ośrodek Pomocy Społecznej było przygotowanie treningu z zakresu wykonywania czynności związanych z prowadzeniem gospodarstwa domowego.

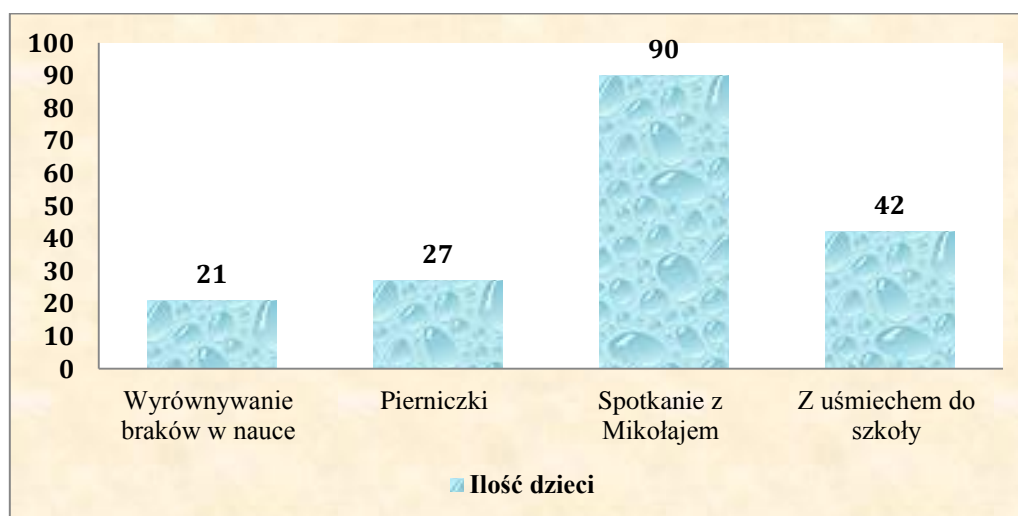
Drugi już raz odbyła się akcja pt. „Z uśmiechem do szkoły”. Dzięki przeprowadzonej zbiórce udało się zgromadzić przybory szkolne w postaci m.in.: zeszytów, kredek, bloków, plecaków itd. które zostały przekazane 42 dzieciom i młodzieży z terenu Gminy Sierakowice. W porównaniu do roku poprzedniego zauważalny jest wzrost liczby dzieci objętych taką formą wsparcia.

Poza tym ogromnym zainteresowaniem wśród rodziców i samych dzieci cieszyły się zajęcia mające na celu wyrównywanie braków edukacyjnych. W ubiegłym roku 21 dzieci mających trudności w nauce zostało objętych takowym wsparciem. Polega ono na tym, że wolontariusze indywidualnie pracowali z każdym dzieckiem nad poprawą ocen w szkole. Warto podkreślić, że liczba dzieci uczęszczających na dodatkowe zajęcia ma tendencję wzrostową.

Nie wątpliwie przeważająca część działań podejmowanych w ramach Programu Wolontariatu w roku ubiegłym, ukierunkowana była na szeroko pojętą pomoc dzieciom z rodzin znajdujących się w systemie opieki społecznej. Wolontariusze wraz z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej zorganizowali „Spotkanie z Mikołajem”. Uczestnikami spotkania było 90 dzieci w wieku od 4 do 12 lat. Świąteczna zabawa odbyła się w Sali „Bieszczadna” i trwała 3 godziny. Oczekiwania na Mikołaja umiliły animatorzy, którzy przygotowali szereg wspaniałych zabaw i konkursów. Oprócz aktywnych form spędzania czasu wolnego przygotowano poczęstunek dla dzieci. Uwieńczeniem zabaw była wizyta Świętego Mikołaja, który obdarował prezentem każde dziecko.

Inną inicjatywą wolontariuszy było zorganizowanie przed świątecznego spotkania dla dzieci pt. „Pierniczki – świąteczne spotkanie z dziećmi z Kamienicy Królewskiej”. Efekt przeszedł najśmielsze oczekiwania. Otóż okazało się, że 27 dzieci miało ogromne predyspozycje kulinarne oraz z zakresu projektowania i ozdabiania ciasteczek. Zwieńczeniem ciężkiej pracy był wspólny poczęstunek.

Przeważająca część działań podejmowanych przez wolontariuszy w roku 2014 ukierunkowana była na szeroko pojętą pomoc dzieciom z rodzin objętych pomocą GOPS. Obrazuje to poniższy wykres.

Nieocenioną formą pomocy skierowaną wobec rodzin zagrożonych zabezpieczeniem dzieci była asystentura rodzin. Zostało nią objętych 21 rodzin wychowujących łącznie 67 dzieci. Intensywna praca asystentów z rodzinami w zdecydowanej większości zapobiegła konieczności umieszczenia dzieci poza rodziną. Jednak w sytuacji, kiedy współpraca z rodziną była utrudniona i występowało zagrożenie dobra dzieci GOPS występował do Sądu Rodzinnego o wgląd w sytuację rodziny. W 2014 r. GOPS wystosował 4 takie wnioski, natomiast 3 wnioski wystosował Gminny Zespół Interdyscyplinarny

W 2014 r. zdarzył się 1 przypadek odebrania dziecka z rodziny przez pracownika socjalnego wykonującego obowiązki służbowe zgodnie z art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Dziecko to postanowieniem Sądu zostało umieszczone w pieczy zastępczej- pod opieką babci. Matka dziecka została objęta specjalistyczną pomocą. Do rodziny rodzina skierowano również asystenta rodziny w celu przygotowania rodziców do prawidłowego pełnienia funkcji opiekuńczo - wychowawczych co da szansę na powrót dziecka do domu. Poza tym do pieczy zastępczej nie zostało skierowane żadne inne dziecko z rodzin objętych pomocą GOPS.

Sytuacja wszystkich rodzin niewydolnych w sprawach opiekuńczo - wychowawczych była monitorowana przez pracowników socjalnych i stosownie do problemów i potrzeb udzielane było odpowiednie wsparcie.

Formy wsparcia udzielone rodzinom przez GOPS przedstawia poniższa tabela.

Formy wsparcia udzielone rodzinom	
Pomoc finansowa	91
Pomoc rzeczowa (opał, odzież, obuwie)	2
Dożywianie dzieci w szkole	92
Poradnictwo rodzinne	15
Poradnictwo psychologiczne	15
Poradnictwo pedagogiczne	11
Interwencja kryzysowa	7
Uczestnictwo w grupach wsparcia	5
Uczestnictwo w szkole dla rodziców	6
Objęcie procedurą niebieskiej karty	10
Objęcie Kontraktem socjalnym	15
Objęcie asystenturą	21
Inne formy wsparcia (np. CIS, ŚDS, itp. Objęcie programem BMW/innym itp.)	
CIS	4
BMW	9
ŚDS	1
Schronienie	1
Mieszkanie chronione	1
Prawo do świadczeń zdrowotnych 58 dni	1

Analiza wskaźników za 2014 rok o których mowa w dziale VII „Cele i zadania” pkt. 6. „Monitorowanie sytuacji rodzin zagrożonych kryzysem oraz monitorowanie funkcjonowania rodzin po zakończeniu bezpośredniej pomocy” Gminnego programu wspierania rodziny w Sierakowicach na lata 2012 – 2014:

- liczba zdiagnozowanych rodzin z problemami opiekuńczo -wychowawczymi - **132**
- liczba dzieci w rodzinach zagrożonych odebraniem im dzieci - **20**
- liczba orzeczeń sądu o umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej - **1** postanowienie dotyczące zabezpieczenia 1dziecka (z art.12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie)
- liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej - **1**,
(ogółem przebywających w pieczy , umieszczonych w okresie styczeń 2012 r do 31 grudnia 2014 r – 17 dzieci)
- liczba dzieci które powróciły z opieki zastępczej do rodziny - **0**
- liczba interwencji kryzysowych - **7**
- ilość spraw skierowanych do zespołu interdyscyplinarnego - **10**
- ilość rodzin/osób objętych poradnictwem specjalistycznym - **48**
- ilość realizowanych w danym roku planów pracy z rodziną - **21**
- ilość funkcjonujących grup wsparcia - **2**
- liczba asystentów rodzinnych w gminie - **3**
- liczba rodzin zobowiązanych do pracy z asystentem rodziny - **21**
- liczba rodzin korzystających z usług asystenta rodziny - **21** (narastająco) (67 dzieci)
- liczba ustanowionych rodzin wspierających - **0**
- ilość funkcjonujących placówek wsparcia dziennego - **0**

W porównaniu do roku ubiegłego spadła liczba zdiagnozowanych rodzin z problemami opiekuńczo –wychowawczymi o 43, zmniejszyła się też o 2 liczba dzieci w rodzinach zagrożonych odebraniem im dzieci. O 5 zmniejszyła się też liczba orzeczeń sądu o umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej a o 12 liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. Z uwagi na fakt, że rodziny którym odebrano dzieci nie podejmowały współpracy w celu poprawy swojej sytuacji życiowej nie było możliwości aby dzieci powróciły z opieki zastępczej do domu. Z uwagi na wciąż dotkliwie problemy związane z alkoholizmem i przemocą zwiększyła się o 4 ilość spraw skierowanych do zespołu interdyscyplinarnego. Nastąpił też wzrost rodzin / osób objętych poradnictwem specjalistycznym oraz zobowiązanych do pracy z asystentem rodziny. W dalszym ciągu nie ustanowiono rodzin wspierających i nie utworzono placówek wsparcia dziennego w oparciu o Ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r. poz. 135 ze zm.),

Mając na uwadze wzrost skuteczności w udzielaniu pomocy rodzinom niewydolnym opiekuńczo-wychowawczo, konieczne jest utrzymanie dotychczasowego kierunku działań, a przede wszystkim zwiększenie aktywności przez pozostałe instytucje i organizacje mające w swych zadaniach pracę z rodziną. Istotne jest, aby system wspierania rodziny na terenie gminy Sierakowice nie ograniczał się tylko do działań ściśle związanych z pomocą społeczną i adresowanych przede wszystkim do rodzin które są już dotknięte problemami opiekuńczo – wychowawczymi. Ważnym elementem działań przez wszystkie instytucje i organizacje działające na terenie gminy powinny być działania profilaktyczne, w tym: informacyjne, edukacyjne, integracyjne, i aktywizujące.